

Beleidsvisie 'Zicht op Nederland'

Portefeuillehouder: Vincent Lokin / Steller: Nicole de Keijzer

Hamerstuk (adviserend)

Gevraagd besluit

De CBCF wordt gevraagd om:

1. de beleidsvisie 'Zicht op Nederland' (bijlage CBCF 23-63b) van het Beraad voor de Geo-informatie (GI-Beraad) te bespreken. Deze beleidsvisie bevat de gezamenlijke ambitie en de hoofdlijn van de activiteiten van het GI-beraad voor de komende vijf jaar en schetst de kaders en randvoorwaarden voor de gewenste strategische sturing;
2. te adviseren over het commitment van de waterschappen ten aanzien van de beleidsvisie Zicht op Nederland.

De kern van het advies

- a. De leden van het GI-Beraad¹ streven naar een structureel betere informatievoorziening ten behoeve van het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Zij hebben een gezamenlijke beleidsvisie Zicht op Nederland opgesteld en willen deze voorleggen aan de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) als coördinerend minister voor Geo-informatie met het advies om deze visie in de komende jaren gezamenlijk te realiseren.
- b. De beleidsvisie Zicht op Nederland bevat de gezamenlijke ambitie en de hoofdlijn van de activiteiten van het GI-beraad voor de komende vijf jaar en schetst de kaders en randvoorwaarden voor de gewenste strategische sturing. Het doel van deze beleidsvisie is dat alle partijen die werken aan maatschappelijke vraagstukken in de fysieke leefomgeving sneller, beter en goedkoper datagedreven kunnen werken bij het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Er wordt een Nationale Geo-informatie Infrastructuur (NGII) gerealiseerd die maatschappelijk relevante data betrouwbaar en flexibel voortbrengt, federatief verbindt en toepassing generiek faciliteert. Hierbij wordt geacteerd in een breed netwerk van actoren op meerdere kaders en niveaus tegelijkertijd om de waarde van geo-informatie en data gedreven werken voor de fysieke leefomgeving te kunnen bereiken - internationaal, nationaal en sectoraal. Er worden samenhangende data gecreëerd, evenals een flexibele datadeelinfrastructuur en generieke dataproducten (als basis voor toepassingen) die aansluiten op maatschappelijke behoeften en die nodig zijn om de beoogde NGII te realiseren. De benodigde organisatie, wet- en regelgeving, middelen en mensen worden tot slot als randvoorwaardelijk in de beleidsvisie beschreven.
- c. De CBCF wordt gevraagd om zich een oordeel over de beleidsvisie Zicht op Nederland te vormen en richting de vertegenwoordiger van de waterschappen in het GI-Beraad mee te geven in hoeverre de waterschappen bereid zijn om de komende vijf jaar aan de realisatie van de beleidsvisie mee te werken.

Argumenten

1. Deelname waterschappen aan GI-Beraad

Het GI-beraad is formeel ingesteld in 2006 en doet aanbevelingen aan de minister voor VRO over strategische onderwerpen op het gebied van geografische informatie in de publieke sector in Nederland. Het richt zich op vraagstukken zoals standaardisatie, datadeling, infrastructuur en samenwerking tussen

¹ De waterschappen worden momenteel in het GI-Beraad vertegenwoordigd door Marianne Krug, MT-lid Moderne Overheid bij de Unie van Waterschappen. Onder het GI-Beraad vallen twee nieuwe Programmaraden: de Programmaraad Zicht op Nederland (ZoN) en de Programmaraad nationale Digitale Tweeling voor de Fysieke Leefomgeving (nDTFL).

verschillende overheidsorganisaties. Deelnemers zijn departementen, medeoverheden, uitvoeringsorganisaties en kennisinstellingen. De waterschappen nemen al sinds de oprichting aan het GI-Beraad deel en hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de beleidsvisie Zicht op Nederland en onderliggende initiatieven.

2. Realisatie van reeds lopende initiatieven

De beleidsvisie Zicht op Nederland bevat geen nieuwe initiatieven, maar borduurt voort op ideeën die al eerder inhoudelijk zijn uitgewerkt zoals een landelijk bestand met bestuurlijke grenzen, een landelijke luchtfoto en de Samenhangende Objectenregistratie (SOR). De waterschappen hebben hier altijd enthousiast aan meegewerkt, maar de initiatieven zijn uiteindelijk nooit van de grond gekomen wegens gebrek aan financiering. Door deze initiatieven via de beleidsvisie Zicht op Nederland aan de maatschappelijke opgaven te koppelen, is de verwachting dat de meerwaarde ervan alsnog wordt ingezien en de benodigde financiering tot stand komt.

3. Samenwerken aan maatschappelijke opgaven

De waterschappen zijn volop bezig om grote maatschappelijke uitdagingen op te pakken; denk aan klimaatadaptatie, de energietransitie en de implementatie van de Omgevingswet. Hierbij kunnen ze dankbaar gebruik maken van het geo-informatiefundament zoals dat in de beleidsvisie Zicht op Nederland wordt geschetst.

Bestuurlijke aandachtspunten

De minister van VRO heeft enige tijd geleden het belang van geo-informatie wel onderkend, maar geen financiering voor het datafundament beschikbaar gesteld. Binnen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is wel financiering voor de ontwikkeling van een Federatief Datastelsel aanwezig, maar dit valt niet onder de minister van VRO maar onder de staatssecretaris voor digitalisering.

Risico's

Door de initiatieven op het gebied van geo-informatie aan de maatschappelijke opgaven te koppelen, ontstaat een kans op financiering maar tegelijkertijd wordt de governance nog omvangrijker en daarmee de aansturing ingewikkelder. De kans bestaat dat sommige initiatieven wel van de grond komen, maar andere niet waardoor slechts een deel van de beleidsvisie en daarmee de maatschappelijke baten gerealiseerd zal worden.

Het is niet duidelijk wat voor effecten de beleidsvisie gaat hebben op de gegevens van de fysieke leefomgeving die onder beheer van de waterschappen vallen. Het kan zijn dat de waterschappen meer gegevens moeten gaan beheer en andere of meer standaarden moeten gaan gebruiken. Dit kan een behoorlijk kostenplaatje met zich meebrengen, waarvoor de handen naar verwachting lastig op elkaar te krijgen zullen zijn.

Besproken in

De beleidsvisie Zicht op Nederland is op 6 juli 2023 besproken in de subwerkgroep geo-informatie van de Unie van Waterschappen. De subwerkgroep waarschuwt voor wederom een visie zonder financiering waarbij je de toenemende omvang van de governance als een teken van onmacht kunt zien. De nieuwe beleidsvisie zal er naar verwachting niet voor zorgen dat een initiatief als de gezamenlijke inwinning en financiering van beeldmateriaal ineens door het ministerie van BZK afgedwongen gaat worden bij de gemeenten. De subwerkgroep geo-informatie heeft wel hoop dat we met de beleidsvisie weer een stap verder kunnen komen in de doorontwikkeling van het geo-informatiefundament. Zodoende heeft de subwerkgroep geo-informatie geadviseerd om de beleidsvisie Zicht op Nederland via de Werkgroep Bedrijfsvoering, Digitalisering en Dienstverlening (WBDD) en CBCF met de waterschappen te delen, zodat ze weten waar het GI-Beraad zich de komende jaren mee bezig gaat houden.

De WBDD d.d. 25 augustus 2023 adviseert de CBCF om de vertegenwoordiger van de waterschappen in het GI-Beraad mee te geven dat de waterschappen de beleidsvisie Zicht op Nederland inhoudelijk

steunen, maar dat wel de financiële consequenties in beeld gebracht moeten worden en dat er aan de voorkant goede afspraken moeten komen over de implementatie waarbij voldoende financiering gegarandeerd moet zijn.

Vervolg/Communicatie

Uw advies zal meegegeven worden aan de vertegenwoordiger van de waterschappen in het GI-Beraad.